

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Корпоративне управління у бізнес-структурах»



Освітня програма	«Менеджмент»
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент Третій (освітньо-науковий)
Рівень вищої освіти	
Тривалість викладання	4-й семестр (7 чверть)
Заняття:	5 годин на тиждень
Лекції	3 години на тиждень
Семінарські	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5109>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група_«Корпоративне управління у бізнес-структурах»_Папіж Ю.С.

Інформація про викладачів:



Папіж Юлія Сергіївна (лекції та семінарські),
доцент, кандидат економічних наук

Персональна сторінка:
<https://mvs.nmu.org.ua/ua/teachers/Papizh/>

E-mail:
papizh.yu.s.@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Корпоративне управління у бізнес-структурах» належить до переліку вибіркового фахового освітнього компоненту за спеціальністю, що пропонується в рамках циклу спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освітньої програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» на другому році навчання. Вивчення освітньої компоненти «Корпоративне управління у бізнес-структурах» дозволить здобувачам вищої освіти розуміти основи корпоративного управління, його сутність та роль в процесі господарювання, зовнішню сферу корпоративного управління у бізнес-структурах, характеризувати учасників корпоративних відносин та органи корпоративного управління, знати систему стратегічного

управління корпораціями, оцінювати ефективність корпоративного управління у бізнес-структурах та визначати корпоративну соціальну відповідальність.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «**Корпоративне управління у бізнес-структурах**» є формування компетентностей щодо управління, організації, регулювання відносин між зацікавленими особами в системі корпоративного управління за умови підвищення ефективності функціонування бізнес-структури корпоративного типу як господарюючого суб'єкта в ринковій економіці.

Завдання курсу:

- застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств;
- застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління;
- формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.

3. Результати навчання:

- розуміти сутність корпоративного управління, його роль у процесі господарювання, знати основні характеристики інтеграційних процесів та принципи організації бізнесу з використанням моделей корпоративних відносин;
- характеризувати зовнішнє середовище корпорації, розуміти державне регулювання ринку цінних паперів корпоративного сектору, сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні, розуміти функції фінансових інститутів і фінансових посередників в системі корпоративного управління;
- характеризувати учасників корпоративних відносин, їх функції та інтереси, розуміти систему органів корпоративного управління, пояснювати конфлікти між учасниками корпоративних відносин та використовувати методи їх врегулювання;
- розуміти особливості стратегічного управління корпораціями, знати систему стратегічного планування корпорації, пояснювати особливості розробки та реалізації корпоративної стратегії, формувати систему стратегічного моніторингу;
- оцінювати ефективність корпоративного управління у бізнес-структурах, аналізувати фактори підвищення ефективності корпоративного управління, оцінювати організаційну ефективність, здійснювати рейтингове оцінювання;
- розуміти сутність і специфіку корпоративної соціальної відповідальності, характеризувати концепції корпоративної соціальної відповідальності, застосовувати бізнес-напрямки, стратегії та принципи корпоративної соціальної відповідальності.

4. Структура курсу

Тематика занять	Вид занять	Ресурси
Тема 1 Теоретичні основи корпоративного управління	Лекція	Силабус Презентація
1.1 Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу		
1.2 Поняття корпорації, основні характеристики інтеграційних процесів та принципи організації бізнесу		
1.3 Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання		
1.4 Моделі корпоративних відносин		
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 2 Зовнішня сфера корпоративного управління у бізнес-структурах	Лекція	Силабус Презентація
2.1 Характеристика зовнішнього середовища корпорації		
2.2 Державне регулювання ринку цінних паперів. Органи державного регулювання корпоративного сектору		
2.3 Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні		
2.4 Фінансові інститути і фінансові посередники в системі корпоративного управління		
2. ЗОВНІШНЯ СФЕРА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 3 Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	Лекція	Силабус Презентація
3.1 Учасники корпоративних відносин: сутність, функції та інтереси		
3.2 Система органів корпоративного управління		
3.3 Конфлікти між учасниками корпоративних відносин та методи їх врегулювання		
3. УЧАСНИКИ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН ТА ОРГАНИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 4 Стратегічне управління корпораціями	Лекція	Силабус Презентація
4.1 Особливості стратегічного управління корпораціями		
4.2 Система стратегічного планування корпорації		
4.3 Особливості розробки та реалізації корпоративної стратегії		
4.4 . Формування системи стратегічного моніторингу		
4. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ	Семінарські заняття	Дискусія, есе

Тема 5 Оцінювання ефективності корпоративного управління у бізнес-структурах	Лекція	Силабус Презентація
5.1 Фактори підвищення ефективності корпоративного управління		
5.2 Організаційна ефективність		
5.3 Рейтингове оцінювання		
5. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ	Семінарські заняття	Дискусія, есе
Тема 6 Корпоративна соціальна відповідальність	Лекція	Силабус Презентація
6.1 Корпоративна соціальна відповідальність: сутність, специфіка		
6.2. Концепції корпоративної соціальної відповідальності		
6.3 Бізнес-напрямки, стратегії та принципи КСВ		
6. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	Семінарські заняття	Дискусія, есе

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти отримують підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі результатів поточного контролю або складання заліку.

Поточна успішність складається з:

- успішності за одну лекційну контрольну роботу (40 балів – максимальна оцінка за надання відповідей на 2 відкритих питання по 20 балів за кожну

вірну відповідь),

- оцінок за активну роботу на семінарських заняттях (виступи, дискусії) - 30 балів (максимальне оцінювання - 6 занять по 5 балів), а також виконаних самостійно творчих індивідуальних завдань – есе, які разом оцінюються сумою 30 балів (максимальне оцінювання 6 есе по 5 балів). Або здобувач освіти може отримати 60 балів за підготовку тез доповіді, максимальна здобувач може отримати 60 балів.

Отримані бали за лекційну контрольну роботу та практичні заняття додаються.

Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною (диференційований залік) відбувається у письмовій формі, білети ККР складаються з 5 відкритих питань. Правильна відповідь на одне відкрите питання оцінюється максимум у 20 балів. Максимальна кількість балів за залік: 100 балів.
--	---

6.3. Критерії оцінювання.

6.3.1. Критерії оцінювання дискусій:

5 балів: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залученість до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: залученість до дискусії викладачем, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

6.3.2. Критерії оцінювання есе (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова викладення, критичний аналіз літератури за тематикою есе, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, критичний аналіз літератури за тематикою есе, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у

мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність критичного аналізу літератури за тематикою есе, наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується:

- «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%8F%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf

- Кодексом академічної доброчесності https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Code%20of%20Academic%20Integrity.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікативна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри менеджменту у Facebook:



<https://www.facebook.com/ManagementDepartmentOfNTU>

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

Правила на заняттях при дистанційному навчанні:

- візуальний контакт,
- увімкнути камери,
- виключити мікрофон, включити за необхідності виступу,
- проявляти активність,
- дотримуватися регламенту.

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли здобувач отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби здобувача виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

Прийом першої прездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни. Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки здобувача на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це завідувача відділом аспірантури для підготовки наказу ректора про відрахування здобувача за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Детальніше дивитися:

- Положення про організацію освітнього процесу
https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Pologenie_pro_organiz_o_svit_process_2019.pdf

- Положення про оцінювання результатів навчання
https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Regulations_on_evaluation_of_educational_results.pdf.

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти усі заняття проводяться в асинхронному режимі.

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку, викладеному у Кодексі академічної доброчесності

https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Code%20of%20Academic%20Integrity.pdf.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та семінарських занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач мотивуватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Аналіз. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Полягає в уявному або практичному поєднанні виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Узагальнення. Цей метод передбачає перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Допомагає перейти від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

9. Ресурси і література

1. Pyroh, O., Prokopenko, M., Chernobay, L., Kovalenko, R., Papizh, Yu., & Syta, Ye. (2021) Management of business processes and export-import activity of industrial enterprises in the digital economy. *Estudios de Economia Aplicada*. 39(5). doi: <https://doi.org/10.25115/eea.v39i5.5204>. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5204>.
2. Балабаниць А.В., Горбашевська М.О., Кислова Л.А., Мацука В.М. Корпоративне управління: навчальний посібник» (для студентів спеціальностей 073 «Менеджмент», 242 «Туризм» (усіх форм навчання)). Маріуполь : МДУ, 2019. 234 с.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про господарські товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З.Б. Живко, О.Р. Сватюк, М.І. Копитко; за заг. ред. З.Б. Живко. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 456 с.
6. Корпоративне управління: навч. посіб. для студ. магістратури спеціальності 073 «Менеджмент» / уклад. : А.О. Дегтяр, Л.І. Колесник. Харків, 2019. 240 с.
7. Швець Ф.Д. Корпоративне управління. Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2017. 320 с.
8. Папіж Ю.С., Дубей Ю.В., Косолапов А.Ф. Удосконалення управління інноваційним розвитком промислового виробництва з урахуванням галузевої специфіки. *Бізнес-Інформ*. 2018. №3. С. 174-179.
9. Папіж Ю.С., Дубей Ю.В. Управління діяльністю промислових підприємств: засади підвищення ефективності. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 3 (14). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/14-2018-ukr>.
10. Папіж Ю.С., Косолапов А.Ф., Юденко В.В. Управління діяльністю промислових підприємств: підвищення ефективності на засадах системності / Ю.С. Папіж, А.Ф. Косолапов, В.В. Юденко // Вісник Одеського національного університету. Том 23. Випуск 8(73), 2018. Серія Економіка. С. 92-95.